

Provincie Limburg
T.a.v. de formateur
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
informateurs@prvlimburg.nl

DATUM 24 APRIL 2019
KENMERK 2019/LR/015
ONDERWERP Coalitieakkoord provinciale staten

Geachte formateur,

De komende jaren staat de provincie Limburg voor belangrijke keuzes. Er moeten voldoende woningen gebouwd worden om iedereen te kunnen huisvesten. Daarnaast moet de provincie verduurzamen en de provinciale infrastructuur vervangen en goed onderhouden worden. En ook de digitalisering vraagt de nodige inspanning. Technologie biedt een oplossing voor deze maatschappelijke vraagstukken. De provincie kan de komende jaren belangrijke stappen zetten door de innovatie te versnellen in samenwerking met het bedrijfsleven. FME levert hieraan graag een bijdrage. Wij mobiliseren en verbinden de technologische industrie en de samenleving voor elke vraag of uitdaging waarop technologie het antwoord is. FME ziet uit naar een goede samenwerking met de provincie Noord-Holland en wil graag een aantal oplossingen onder uw aandacht brengen.

1. Oplossen woningnood door industrialiseren bouwproces

Nederland kampt momenteel met een enorme woningvraag. Ook in Limburg zijn (tijdelijk) extra woningen nodig. De afgelopen jaren bleek het echter lastig om de bouwproductie te verhogen, onder andere door een tekort aan (bouw)personeel. Het is tijd voor een radicaal andere manier van bouwen en ontwikkelen. Door vergaande industrialisering van de bouw kunnen de bouwkosten omlaag en kan de bouwproductie omhoog. Dit geldt niet alleen voor nieuwbouw, maar ook voor bestaande bouw. Naast industrieel bouwen biedt ook flexibele tijdelijke bouw mogelijkheden. Denk aan plekken in de provincie zonder een vaste bestemming of voorzieningen die moeten meebewegen met de omvang van de bevolking.

De provincie kan sturen op industrialisering van de bouw door in samenwerking met de gemeenten het arbeidsmarktbelang en de beoogde kostenreductie als criteria mee te nemen bij bouwplannen. Plannen waarbij ruimte slim wordt gebruikt en waarbij de arbeidsmarkt wordt ontzien moeten voorrang krijgen in vergunningverlening en gunning.

Tijdelijke woningen

In diverse Nederlandse gemeenten zijn pilots gestart voor de plaatsing van prefab-woningen. In dit type woningen kunnen groepen die nu naarstig op zoek zijn naar onderdak zoals studenten, arbeidsmigranten of daklozen wonen. Het gaat om woningen die "zo de fabriek uit komen rollen". Een voorbeeld is het nieuwe woonconcept NEZZT van De Meeuw. Het is een duurzaam concept dat snel gebouwd kan worden en bijdraagt aan circulariteit (de woning is verplaatsbaar en kan dus hergebruikt worden). Daarnaast is het mogelijk mee te groeien met de samenleving of te krimpen als dat noodzakelijk is.

2. Provinciale verduurzaming door slimme technologie

De provincie Limburg kan nog veel duurzame winst behalen door in te zetten op energiebesparing. Dit kan bijvoorbeeld via het beheer van de provinciale infrastructuur zoals wegen, mobiliteitsvoorzieningen en verlichting. Digitale technologie zoals sensoren, data-analyse en slimme algoritmes kunnen het energieverbruik van de provinciale infrastructuur verminderen. Doordat er voor de toepassing van slimme technologie geen grote aanpassingen nodig zijn aan de fysieke infrastructuur, ontstaan er interessante businesscases voor verduurzaming. Denk aan verbonden verkeerslichten en wegverlichting en mobiliteit on demand (busvervoer op aanvraag). De provincie moet streven naar een digitaal uitstekend verbonden provincie (bv via 5G).

De provincie moet inzetten op energiebesparing in de provinciale infrastructuur door slimme technologie. Voor de inzet van deze technologie zijn randvoorwaarden zoals het realiseren van een goed digitaal verbonden provincie, door middel van een 5G-netwerk, van groot belang.

Verduurzaming Ameland

Ameland heeft de ambitie om in 2020 CO₂-neutraal en zelfvoorzienend te zijn. Binnenkort wordt het eiland daarom voorzien van duurzame openbare verlichting van Signify. De op afstand bestuurbare straatverlichting zorgt ervoor dat licht automatisch feller wordt door beweging. Het systeem levert in totaal tot een energiebesparing van 70%. Met een levensduur van 15-20 jaar heeft LED-verlichting bovendien een sterk circulair karakter.

3. Besparen op infrastructurele kosten met Smart Maintenance

Veel provinciale infrastructuur zoals wegen, bruggen, viaducten, waterwegen en sluzen stammen uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw en zijn aan groot onderhoud toe. Uitval en storingen zorgen voor hinder, files en economische schade. Smart Maintenance maakt het onderhoud voorspelbaar en eventuele schade wordt vroegtijdig gesignaleerd en opgelost. Met een investering in Smart Maintenance kan geld worden bespaard in de jaarlijkse provinciale uitgaven voor aanleg, beheer en onderhoud van regionale wegen, bruggen en waterschappen. Limburg heeft voor 2019 voor bereikbaarheid en mobiliteit 66 miljoen voor exploitatie en 95 miljoen voor investeringen begroot.¹ Uit onderzoek van FME en WCM blijkt dat door de principes van Smart Maintenance toe te passen de investeringsuitgaven op infrastructuur met 16% en de beheers- en onderhoudskosten met 11% verlaagd kunnen worden.²

De provincie kan door meer te investeren in Smart Maintenance op haar uitgaven aan onderhoud van infrastructuur besparen. FME pleit voor opschaling door Smart Maintenance bijvoorbeeld als criteria in de ontwerpfase of in aanbestedingen mee te nemen.

Fieldlab Campione

Niet alleen in de infrastructuur, maar ook in de procesindustrie kan slim onderhoud veel opleveren. Het Smart Industry Fieldland Campione heeft als doelstelling het onderhoud voor chemiebedrijven 100% voorspelbaar te maken. Momenteel wordt minder dan 3% van de data

¹ https://www.limburg.nl/publish/pages/932/financiele_begroting_2019_in_een_oogopslag.pdf

² In een gezamenlijk onderzoek van World Class Maintenance (WCM) en FME ([De waarde van Smart Maintenance voor de Nederlandse Infrastructuur](#)) is berekend wat slim onderhoud voor de overheden gezamenlijk op kan opleveren: €600 mln in 2025 en daarna tot €2,2 mld per jaar.

getagd en slechts een fractie daarvan actief gebruikt. Op Chemelot staat bij Fieldlab partner Sitech een living lab. WCM Zuid ondersteunt alle asset owners en mkb-bedrijven in Limburg. Infra, procesindustrie, weg en water, aerospace, ieder heeft baat bij innovatie van asset management. Hier gezamenlijk de schouders onder zetten draagt bij aan een sterk Smart Industry cluster in Limburg.

4. Digitalisering versnellen met Smart Industry Hubs

De wereld verandert in hoog tempo en Nederland en Europa worden uitgedaagd. China zet vol in op baanbrekende technologieën. Alleen door gezamenlijke inzet om de digitalisering in de industrie te versnellen kan Nederland een toonaangevende positie houden. Daarvoor is het programma Smart Industry gestart.³ De provincie speelt hierbij een belangrijke rol. De kracht van Smart Industry zit in regionale samenwerking. Sinds begin 2018 is de regionale Smart Industry Hub aanspreekpunt voor bedrijven. De Smart Industry Hub helpt MKB-ers verder te digitaliseren. Zij organiseert regionale evenementen, wijzen ondernemers de weg naar de fieldlabs, subsidies, opleidingen en versterken de regionale samenwerking van de Smart Industry fieldlabs. Om de enorme uitdaging van digitalisering een echte boost te geven, moet de Smart Industry Hub in de verschillende regio's worden versterkt.

FME wil krachten bundelen met bedrijven, medewerkers, kennisinstellingen en overheid om een sprint te trekken naar de digitale toekomst. Dat lukt alleen als we slimme en slagvaardige allianties vormen. De provincie kan digitalisering versnellen door Smart Industry Hub Zuid NL te steunen en versterken.

Smart Industry Fieldlabs

Via een Fieldlab kunnen bedrijven innovatieve, industriële oplossingen ontwikkelen, testen en implementeren. In samenwerking met kennisinstellingen werken ze gedurende drie jaar projecten uit. Er zijn in Nederland al 39 fieldlabs opgericht, waarin ruim 500 bedrijven, instellingen en overheden samenwerken. Uit een recent onderzoek van TNO blijkt dat de Smart Industry fieldlabs al hebben geleid tot 240 miljoen aan investeringen en honderden banen.⁴

De maatschappelijke uitdagingen zijn groot. Technologie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van deze vraagstukken. Ik hoop dat de provincie Limburg de komende periode volop de kansen pakt die technologie biedt. Ik wens u een goede formatie.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Public Affairs adviseur Lianne Raap, lianne.raap@fme.nl of (06) 44890798.

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME

³ Smart Industry Implementatieagenda 2018-2021 (februari 2018), www.smartindustry.nl

⁴ <https://smartindustry.nl/wp-content/uploads/2019/03/Smart-Industry-Fieldlabs-2018.pdf>